

UCHWAŁA NR / /2025
RADY MIEJSKIEJ W GOŁDAPI

z dnia 2025 r.

w sprawie rozpatrzenia skargi z dnia 14 sierpnia 2025 r.
na działalność kierownictwa Biblioteki Publicznej w Gołdapi

Na podstawie art. 18 b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) w związku z art. 229 pkt 3 Kodeksu postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Rada Miejska, po zapoznaniu się ze stanowiskiem Komisji Skarg, Wniosków i Petycji w przedmiocie rozpatrzenia przez Radę Miejską w Gołdapi skargi z dnia 14 sierpnia 2025 r. (data wpływu do Rady Miejskiej 2 września 2025 r.) na działalność kierownictwa Biblioteki Publicznej w Gołdapi uznaje skargę za bezzasadną z przyczyn podanych w uzasadnieniu do uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącą Rady Miejskiej w Gołdapi do powiadomienia Skarżącego o sposobie rozpatrzenia skargi.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Miejskiej

Wioletta Anuszkiewicz

UZASADNIENIE

do projektu uchwały w sprawie rozpatrzenia skargi z dnia 14 sierpnia 2025 r. na działalność kierownictwa Biblioteki Publicznej w Gołdapi

W dniu 14 sierpnia 2025 r. do Urzędu Miejskiego w Gołdapi wpłynęła skarga adresowana do Burmistrza Gołdapi na działalność kierownictwa Biblioteki Publicznej w Gołdapi. Burmistrz Gołdapi zawiadomieniem z dnia 2 września br. na podstawie art. 231 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego, przekazał tego samego dnia niniejszą skargę według właściwości, tj. do Rady Miejskiej w Gołdapi. Dodatkowo przekazał także pismo Dyrektora Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie z dnia 25 sierpnia 2025 r. będące odpowiedzią na zawiadomienie Burmistrza Gołdapi z dnia 18 sierpnia br. w sprawie przekazania do Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie powyższej skargi. Dyrektor tej instytucji uznała, że właściwym organem do rozpatrzenia skargi jest wyłącznie Rada Miejska w Gołdapi, gdyż zgodnie z art. 229 pkt 3 kodeksu postępowania administracyjnego, skargi na działalność kierowników gminnych jednostek organizacyjnych rozpatruje rada gminy.

Skarżący zarzuca kierownictwu Biblioteki Publicznej w Gołdapi przyjęcie do swoich zbiorów kompletu czasopism „*Die Heimatbrücke*” z lat 1948-1971. Piszcie dalej, że: „Kierownictwo Biblioteki Publicznej w Gołdapi przyjmując „dar” w postaci kolejnych roczników czasopisma niemieckich rewizjonistów i zapowiadając jego udostępnienie wywołało istotne szkody dla polskiej polityki historycznej. Udostępnienie tego typu publikacji bez odpowiedniego komentarza historycznego może doprowadzić do wprowadzenia w błąd wielu młodych mieszkańców Gołdapi co do intencji działalności niemieckich rewizjonistów”. Skarżący domaga się także wycofania ze zbiorów Biblioteki Publicznej w Gołdapi tych czasopism i wyciągnięcia konsekwencji służbowych wobec kierownictwa instytucji.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji (Komisja) w celu zbadania i rozstrzygnięcia sprawy spotkała się na posiedzeniu w dniu 8 września br. Pomimo zawiadomienia Skarżący nie wziął udziału w Komisji. Uczestniczyła w niej zaś m. in. Dyrektor Biblioteki Publicznej w Gołdapi – Pani Agnieszka Dziobkowska. Poinformowała członków Komisji, że w lipcu br. Państwo Anneliese i Gerhard Trucewitz podarowali dwa atlasy parafialne Grabowa i Górnego oraz komplet czasopism „*Die Heimatbrücke*” z lat 1948-1971. Z uwagi na szczególną wartość tych materiałów, wzbogaciły one Dział Zbiorów Specjalnych.

Rozpatrując skargę Komisja zwróciła uwagę na art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach, zgodnie z którym biblioteki publiczne są zobowiązane m. in. do gromadzenia, opracowywania i ochrony materiałów bibliotecznych oraz ich udostępniania. Do zadań bibliotek może ponadto należeć prowadzenie działalności dokumentacyjnej, naukowo-badawczej, edukacyjnej i innej.

Ponadto statut Biblioteki Publicznej w Gołdapi przyjęty w dniu 31 sierpnia 2016 r. uchwałą Nr XXVII/187/2016 Rady Miejskiej w Gołdapi, podkreśla zadania biblioteki w zakresie gromadzenia, przechowywania i udostępniania materiałów bibliotecznych ze szczególnym uwzględnieniem dokumentów dotyczących Warmii i Mazur oraz Powiatu Gołdapskiego. Wydaje się więc, że wpisanie do zbioru kompletu „*Die Heimatbrücke*” realizuje wprost ten obowiązek, gdyż jest to źródło dokumentujące dzieje Gołdapi widziane

oczami dawnych mieszkańców. Czasopismo zawiera relacje, wspomnienia, zdjęcia i informacje o miejscowościach z regionu. To materiał do badań nad historią miasta i powiatu. Członkowie Komisji zgodzili się z opinią Dyrektora Biblioteki Publicznej w Gołdapi, że jest to unikatowe źródło o dziejach naszych terenów. Według Dyrektora pismo ma wartość genealogiczną i dokumentacyjną, gdyż są tam m. in. listy osób, wspomnienia rodzin, ogłoszenia, wzmianki o ostatnich właścicielach – przydatne dla badaczy dziejów. Stwierdziła również, że rzadkość i kompletność czasopism podnosi rangę zbiorów. Podkreśliła także, że Biblioteka jest neutralna wobec tych źródeł i że nie pełni roli cenzora, lecz instytucji gromadzącej świadectwa przeszłości. Biblioteka jest miejscem wolności intelektualnej i równego dostępu do źródeł. Biblioteka nie popiera konkretnej narracji, lecz stara się zabezpieczyć pełny obraz lokalnej historii.

Zdaniem Komisji należy tu przytoczyć też opinię przedstawiciela Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie, która zgodnie z § 4 Statutu gołdapskiej Biblioteki sprawuje nad nią nadzór merytoryczny. Dyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie w przywołanym wyżej piśmie do Burmistrza Gołdapi stwierdziła, że w ocenie instytucji „przyjmowanie do zbiorów materiałów o charakterze dokumentacyjnym, związanym z historią regionu, nie może być utożsamiane z propagowaniem określonych poglądów politycznych.” Gromadzenie przez biblioteki publiczne „...także czasopism historycznych, mieści się w granicach ustawowych”.

Komisja zapoznała się także z listem skierowanym do Burmistrza Gołdapi przez naukowca w dziedzinie nauk humanistycznych, językoznawcę prof. dr hab. Krystynę Szcześniak. Pani profesor pisze: „Dla mnie owe poszczególne numery czasopisma były i są niesamowitą kopalnią wiedzy o byłych mieszkańcach tego terenu. Tych, do których już nie dotrzemy (a którzy jeszcze niedawno przyjeżdżali na te obszary po ... gałązkę bzu lub prosili tylko o przesłanie zdjęcia konkretnego domu czy okolicy; mój Tato oprowadzał ich oraz później ich wnuków) i tych, dla których Gołdapskie zawsze będzie ich małą Ojczyzną.” I dalej: „To nasza przeszłość, a materiały zgromadzone w rocznikach owego daru są niesamowitą kopalnią informacji o tym, co było tu przed nami, o ludziach, ... (...). Roczniki *«Die Heimatbruecke»* będą wszak w zbiorach specjalnych udostępniane konkretnym ludziom, badaczom, którzy inaczej nie mieliby (bez owego daru) dostępu do takich źródeł.”

Podsumowaniem wywodów Skarżącego dotyczących Związku Wypędzonych, jak i Jego zdaniem działalności rewizjonistycznej organizacji, niech będą słowa Krzysztofa Skubiszewskiego - profesora nauk prawnych, specjalisty w zakresie prawa międzynarodowego, w latach 1989–1993 ministra spraw zagranicznych - wypowiedziane 5 października 1990 r. w Reichstagu: „Mam głębokie zrozumienie dla cierpień tych Niemców, którzy utracili swe strony ojczyste na skutek działań wojennych, wypędzenia lub wysiedlenia. (...) Ale dziś wydarzenia te należą do przeszłości. Polacy i Niemcy potrzebują pokoju w umysłach i sercach. Musimy zwrócić się ku przyszłości. Dzisiejsze nasze zadanie polega na tworzeniu pokojowego współżycia i współdziałania.“ Uważamy, że te słowa brzmią dzisiaj szczególnie mocno, w obliczu wojny za naszą wschodnią granicą.

Członkowie Komisji, po przeanalizowaniu treści skargi, informacji uzyskanych od Dyrektora Biblioteki Publicznej w Gołdapi, opinii znawców przedmiotu, uznają skargę za bezzasadną. Rada Miejska w Gołdapi podziela stanowisko Członków Komisji Skarg, Wniosków i Petycji i uznaje skargę za bezzasadną.